

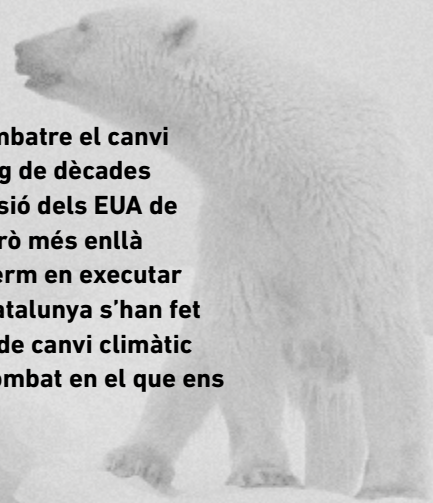

full de càlcul

La Llei del canvi climàtic, entre les més ambiciosos del món

vista prèvia >

Un dels grans reptes de la humanitat és com combatre el canvi climàtic. Els consensos que s'han generat al llarg de dècades de lluita estan en serioses dificultats per la decisió dels EUA de Donald Trump de sortir dels Acords de París. Però més enllà d'aquests grans pactes, cal que un compromís ferm en executar polítiques que reconfigurin l'actual situació. A Catalunya s'han fet passos i cal avançar en aquesta direcció, la Llei de canvi climàtic ofereix una plataforma per avançar en aquest combat en el que ens hi juguem la supervivència com a espècie.

Marta Torres

Consultora en polítiques sobre el canvi climàtic

m.torres@sqconsult.com

El 27 de juliol del 2017, quan molts ciutadans es preparaven per començar les vacances d'estiu, el Parlament de Catalunya va aprovar gairebé per unanimitat la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic, una fita excepcional que va rebre poca atenció tant per part dels mitjans de comunicació com de la societat civil. També ha passat gairebé desapercebuda la decisió del Govern de l'Estat espanyol de recórrer-la al Tribunal Constitucional. En aquest moment, la Llei és esclava de la situació política entre Catalunya i l'Estat espanyol. Això no obstant, el desenvolupament i el desplegament inicial d'aquesta legislació té lliçons valuoses per compartir.

La Llei com a marc per fer política contra el canvi climàtic no és una eina excepcional. Almenys 29 països compten amb una eina com aquesta per abordar-ne específicament la mitigació i/o l'adaptació, tant en països industrialitzats com en vies de desenvolupament.¹ Tanmateix, alguns dels elements de la Llei catala-

1 Anàlisi pròpia basada en les dades disponibles a la base de dades Llei del canvi climàtic de Grantham Research Institute i del Centre Sabin. Veure <www.lse.ac.uk/GranthamInstitute>.

na fan que sigui rellevant en l'esfera internacional i potencialment una font d'inspiració i de lliçons apreses per a molts altres governs.

Impulsar l'ambició climàtica

La Llei de canvi climàtic conté elements que es troben entre els més ambiciosos del món:

- Objectiu de neutralitat del carboni legalment vinculant per al 2050, juntament amb un subministrament d'energia 100% renovable pel mateix any.
- Objectiu d'arribar al 2030 al 60% de reducció d'emissions en comparació amb els nivells de 2005.
- Consideració dels patrons de consum mitjançant inventaris d'emissions basats en el consum i plans d'etiquetatge obligatoris per a materials relacionats amb la construcció i productes industrials en relació a les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle a partir d'anàlisis de cicle de vida.
- Prohibició de les llicències de *fracking* i defensa de la fi de l'ex-

tracció de combustibles fòssils a la zona mediterrània.

La Llei de canvi climàtic té com a objectiu reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i la vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic donant suport a la transició cap a una economia neutra en carboni, competitiva, innovadora i eficient en l'ús dels recursos. Més específicament, aspira a desenvolupar una societat exempta de combustibles fòssils i que obté l'energia necessària amb un sistema local d'energia renovable descentralitzada i lliure de nuclears. Entre d'altres, això es tradueix en l'objectiu de reduir el 100% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle per al 2050, el primer objectiu a llarg termini de política climàtica que mai s'ha acordat en la legislació catalana. Amb aquest objectiu, que l'autora interpreta com una declaració de neutralitat de carboni, Catalunya s'uneix a Bhutan, Costa Rica, Islàndia, Libèria, Noruega, Nova Zelanda, Suècia, alguns petits arxipèlags estats com Maldives, i la regió australiana de Nova Gal·les del Sud. Alguns d'aquests països tenen un termini més ambiciós per aconseguir la neu-

La Llei de canvi climàtic vol reduir les emissions de gasos de l'efecte hivernacle i la vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic

tralitat, començant per Costa Rica i Nova Zelanda, o fins i tot trobem el cas de Bhutan, que es van comprometre a conservar el seu estat actual «d'embornal de carboni», és a dir, seguir absorbint més emissions de les que emet.

L'objectiu català no està ben definit pel que fa a l'ús de compensacions i tampoc les normes que regulen la comptabilització d'embornals de carboni. Per això es fa difícil comparar el nivell d'ambició. En àmbit europeu, Alemanya i la regió belga de Valònia, estan compromesos amb un interval de reduccions que arriba al 95%. La Comissió Europea està preparant una actualització del seu full de ruta d'economia baixa en carboni per al 2050, i reconeix que l'objectiu actual d'almenys el 80% per a mitjan de segle és insuficient per complir amb els objectius de l'Acord de París contra el canvi climàtic,² i el més probable és que l'actualització de l'objectiu sigui la neutralitat de carboni. França, amb Emmanuel Macron

(1977), i el Regne Unit, amb Theresa May (1956), també discuteixen l'alineació dels seus objectius actuals amb l'Acord de París i, en aquest sentit, es parla d'assolir la neutralitat de carboni abans de 2050. La Llei de canvi climàtic podria convertir-se en predecessora dels nous objectius de neutralitat de carboni per a 2050 de la Comissió Europea.

El més excepcional de l'objectiu de mitigació de la Llei de canvi climàtic és que serà legalment vinculant. Al món, els objectius vinculants a llarg termini són escassos, tan sols trobem els casos del Regne Unit (2008), de Mèxic (2012) i, recentment, de Suècia (2017). Això és un senyal inequívoc del camí emprès per Catalunya. També se'n deriva la necessitat d'establir estructures permanents de seguiment del progrés, de rendició de comptes i la transparència, així com la necessitat de desenvolupar una base d'evidència científica per informar d'una transició eficaç.

La Llei de canvi climàtic estableix unes fites de reducció d'emissions al llarg del temps per tal de complir amb l'objectiu de 2050. Es requereix

retallar per al 2030 en un 40% les emissions respecte dels nivells de 1990 —o del 60% respecte dels de 2005. L'ambició, doncs, ha augmentat si ho comparem amb el que s'havia acordat dos anys abans: una reducció més moderada del 40% respecte dels nivells de 2005. Aquest augment equival a retallar addicionalment 12 milions de tones de CO₂, una quantitat que gairebé correspon a un terç de les emissions totals actuals. La decisió és, sens dubte, extraordinària en el context actual, si tenim en compte que les emissions de gasos d'efecte hivernacle tornen a créixer i que la recuperació econòmica tot just es comença a notar.

Un altre element interessant de la Llei de canvi climàtic és el requisit de fer regularment inventaris d'emissions de gasos d'efecte hivernacle basats en el consum, a més del control de dades que requereix el Conveni Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic. D'aquesta manera es busca proporcionar mitjans per informar del desenvolupament de les polítiques que influeixen en les emissions derivades dels patrons de consum. En aquest terreny destaca l'audàcia de l'exemple de

² L'Acord de París per la reducció de les emissions de gasos amb efecte hivernacle, es va firmar el desembre del 2015. Aquest Acord s'emmarca dins del Conveni Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic i ha estat subscrit per un 195 estats.

La Llei impulsa la transició cap a una economia neutra en carboni, competitiva, innovadora i eficient en l'ús dels recursos

França que s'ha compromès a reduir les emissions indirectes basades en el consum, és a dir, les emissions associades a la producció i comerç dels productes i serveis importats. La Llei de canvi climàtic estableix un sistema obligatori d'etiquetatge de tots els materials de construcció i productes industrials fabricats a Catalunya a partir del 2020 i el 2021 respectivament, on s'indiquin les dades d'emissions de gasos d'efecte hivernacle associades al seu cicle de vida.

Per últim, la Llei prohibeix al Govern expedir llicències de fracturació hidràulica horitzontal, el *fracking*, i exigeix que es facin tots els esforços necessaris per aconseguir que es declari la Mediterrània zona lliure d'extracció de combustibles fòssils. Tot i que a la pràctica l'impacte real d'aquesta mesura pot ser limitat és altament simbòlic. La Xina ja va sorprendre el món establint un llindar a l'extracció de carbó nacional. Més recentment, França va fer pública la intenció deixar de produir petroli i gas el 2040 en els seus territoris continentals i d'ultramar, convertint-se d'aquesta manera en el primer país en fer-ho. Encara que s'espera que

les activitats d'importació i refinació de combustibles fòssils no cessin llavors, Macron ha anunciat mesures significatives per aconseguir la desaparició total dels combustibles fòssils, com per exemple, la prohibició de la venda de vehicles de gasolina i dièsel a partir del 2040. De fet, en l'àmbit local, la circulació d'aquest tipus d'automòbils ja està prohibida a alguns llocs: a París a partir del 2030 i del 2020 al centre d'Oxford, al Regne Unit. Més enllà d'Europa, Austràlia, Canadà, els EUA,³ la Xina i molts països de l'Orient Mitjà, hauran d'assumir compromisos similars pel que fa a l'oferta de combustibles fòssils, perquè evitar que el canvi climàtic sigui irreversible implica deixar al sòl el 82% del carbó, el 49% de les reserves de gas i el 33% de les de petroli existents.

Recórrer a instruments habituals de política climàtica

La política climàtica catalana està dotada d'instruments coneguts considerats condició necessària

³ Caldrà seguir l'evolució dels EUA sota la presidència de Donald Trump, que ha anunciat que sortirà de l'Acord de París, i com afectarà aquesta decisió en la lluita contra el canvi climàtic.

per a una transició efectiva a una societat resiliència i baixa en carboni: pressupostos de carboni, impostos i integració del clima en processos d'avaluació d'impacte ambiental.

La Llei de canvi climàtic estableix el concepte de «pressupost de carboni»: una quota d'emissions de gasos d'efecte hivernacle assignada a una entitat, una organització o un territori per a un període de temps específic. La Llei demana al Parlament de Catalunya que aprovi els pressupostos de carboni pel país per períodes de cinc anys, i defineixi la part total a assignar a les organitzacions afectades pel sistema europeu de comerç d'emissions. Inspirat en l'experiència del Regne Unit, el pressupost de carboni ha de servir d'eina de planificació per donar suport a la integració dels objectius de mitigació entre sectors, ha de comptar amb el suport d'un òrgan independent d'experts i ha d'intentar comptar amb el vistiplau d'un òrgan que representi el conjunt d'actors de la societat. Els pressupostos s'han d'aprovar deu anys abans de l'inici del període pressupostari i, per tant, han de ser un senyal a llarg termini pels mercats i actors.

La Llei prohibeix expedir llicències de *fracking* i exigeix que es facin tots els esforços per aconseguir que es declari la Mediterrània zona lliure d'extracció de combustibles fòssils

L'experiència acumulada amb l'aplicació dels pressupostos de carboni és extensa. El Regne Unit ja va introduir aquest instrument el 2008. El que n'hem après ens suggereix que és una eina fonamental per facilitar la integració dels objectius climàtics en la presa de decisions. Proporciona claredat i un sentit d'orientació precis. És clar que no estan exempts de dificultats, perquè s'enfronten directament amb l'economia política establerta. La dificultat és la interpretació que els actors fan del sistema sobre la possible divisió de la quota entre sectors i territoris, és a dir, com repartir-se el pastís. Catalunya haurà de formular un mètode per desenvolupar pressupostos de carboni que respongui a dos objectius: complir amb la reducció d'emissions establerta per la Llei de canvi climàtic, i facilitar una transició cap a una descarbonització justa i tècnicament i econòmicament factible per a sector i territori. En altres paraules, combinar l'enfocament de baix a dalt amb el de dalt a baix, a partir d'un ampli ventall de coneixements dels actors i que nidifiqui en processos de diàleg i emprenedoria de ciutadans i actors. Generar deute de carboni —és a dir, superar el

pressupost de carboni en un període específic— no és una opció.

Les mesures de fiscalitat verda no són noves, tampoc. Catalunya s'uneix a les 22 jurisdiccions d'arreu del món que ja han implementat un impost sobre el carboni. A nivell internacional, l'abast i les estructures d'exempcions i preus dels impostos són diversos; aquests oscil·len entre els 5 i els 126 euros. A Catalunya els preus estan configurats per iniciar-se al voltant de 10 euros / t CO₂ i augmentar fins a 30 euros el 2025. El que és únic a Catalunya és l'abast proposat: es taxen totes les activitats econòmiques que generen emissions de gasos d'efecte hivernacle, també els sectors afectats pel sistema europeu de comerç d'emissions. Aquest peatge és un element important del procés global d'ambientalització del sistema fiscal, juntament amb la introducció d'un impost basat en emissions d'òxid de nitrogen de les grans embarcacions que arriben als ports catalans, i l'impost aprovat pel Parlament relacionat amb el CO₂ dels automòbils. Els ingressos dels impostos relacionats amb el CO₂ entraran en un nou fons climàtic, és a dir, són impostos

finalistes. Aquest fons té l'objectiu de finançar projectes d'acció de mitigació i adaptació arreu del territori. La Comissió Interdepartamental de Canvi Climàtic de la Generalitat de Catalunya en decidirà els principis, regles i criteris. Les dotacions s'haurien de prioritzar estrictament a partir del coneixement sòlid de la relació cost/efectivitat de diferents mesures, l'impacte potencial a curt i llarg termini, la seqüència desitjable d'inversions per evitar actius tòxics i *carbon lock-in*⁴ i les implicacions econòmiques i socials de les diferents opcions.

Finalment, Catalunya té un llarg historial de pràctiques d'avaluació de l'impacte ambiental. El repte que es deriva de les obligacions de Llei de canvi climàtic és similar al d'altres legislacions referents al clima a l'estranger: afinar les metodologies per produir resultats minuciosos i categòrics. Caldrien indicadors quantitatius per establir línies vermelles, tant per a l'adaptació com per a la mitigació. I això vol dir,

⁴ Terme utilitzat per referir-se als esforços dels grans sistemes energètics tradicionals per bloquejar les iniciatives públiques i privades per impulsar sistemes energètics alternatius.

Evitar que el canvi climàtic sigui irreversible implica deixar al sòl el 82% del carbó, el 49% de les reserves de gas i el 33% de les de petroli existents

per exemple, respondre a qüestions tals com: com fer front a projectes, plans o programes que generen un augment absolut de les emissions, fins i tot si és modest, quan la Llei de canvi climàtic demana que les emissions totals siguin zero? O pel que fa l'adaptació, quin és el nivell d'impacte en l'estalvi d'aigua que Catalunya està disposada a acceptar, tot reconeixent els riscos i les vulnerabilitats de l'escassetat d'aigua? Així doncs, les autoritats del clima tenen una tasca complexa i un gran repte per endavant.

On podria es podria ser més ambiciós?

Algunes de les mesures de la Llei de canvi climàtic apunten a tasques tradicionalment difícils per a la política climàtica. Caldrà voluntat política i astúcia tècnica per materialitzar tot el potencial d'aquestes mesures. Aquí s'inclou la valoració de noves infraestructures, la integració de la política climàtica en polítiques sectorials i l'acció climàtica assignada al mateix Govern i a les seves instal·lacions. La supressió de les subvencions per als combustibles fòssils és important,

però no té un termini clar i no inclou el sector primari.

En el context de les avaluacions d'impacte ambiental, els promotors de noves infraestructures han de fer una anàlisi de l'impacte d'aquesta sobre les emissions de gasos d'efecte hivernacle i la capacitat dels embornals, així com una valoració de la vulnerabilitat que tenen davant dels impactes climàtics. La Llei de canvi climàtic també requereix a aquests promotors que estableixin mesures de control i objectius de mitigació, aspectes clau pel paper que tenen les infraestructures, que es caracteritzen per ser projectes de llarga durada i intensos pel que fa a l'ús de recursos econòmics i financers. Tanmateix, el risc d'avaluar només el projecte és que es pot perdre de vista la visió de conjunt. Pot ser que el bloqueig de carboni doni lloc a actius tòxics com a conseqüència d'un enfocament que no és sistèmic i que, per tant, no té en compte les interdependències dels projectes. S'hauria de donar als promotors individuals els mitjans necessaris per comprendre si la inversió s'adapta —i contribueix—, i com, a una visió ben definida i

orientada cap a la resiliència i a la descarbonització del país. En concret, les inversions públiques s'han de guiar per una comprensió clara de la seqüència d'accions necessàries per transformar l'economia en el temps i les limitacions pressupostàries. Evidentment, aquest full de ruta només es pot concebre en un context d'objectius múltiples, que inclogui les prioritats de desenvolupament i de benestar nacionals. En altres legislacions, el procés d'aprovació de noves infraestructures no es limita a l'impacte climàtic, i cal la internalització dels costos associats a qualsevol externalitat climàtica —Califòrnia, Nova Gal·les del Sud. En general, per poder avaluar eficaçment l'adequació de les noves infraestructures és necessari un sentit meticulós de la direcció a llarg termini.

La Llei de canvi climàtic es construeix sobre la bona pràctica actual, reitera la coresponsabilitat per complir amb els objectius climàtics des de dins i fora del Govern i, un aspecte molt important, demana a totes les autoritats executores que integrin els objectius climàtics en les seves activitats. De manera similar a

La Llei de canvi climàtic dicta un conjunt d'obligacions executives per millorar la sostenibilitat ambiental del Govern

l'Acord de París, l'apoderament dels diferents actors en un enfocament de baix a dalt només té èxit si hi ha un punt final que comparteixen tots els que hi estiguin compromesos. Si no existeix, la situació es converteix en un procés d'autoacontentament per definir unilateralment «contribucions justes» que, en definitiva, queden molt per sota del que es necessita. A Catalunya, la solució d'això hauria d'incloure almenys tres elements. En primer lloc, un sistema d'estructures sòlides de control i rendició de comptes, que malauradament la Llei de canvi climàtic no aborda amb la determinació que ho fan altres països capdavanters. En segon lloc, un suport pràctic i oportú als responsables sectorials i del territori en forma de coneixement i informació rigorosos, processos facilitadors per afrontar reptes tècnics i polítics intersectorials i un sistema uniforme de mètriques que admeti el disseny, la implementació i l'avaluació de mesures. I en tercer lloc, un propòsit comú compartit que doni forma real a la neutralitat de carboni i la resiliència de Catalunya. Si bé els tres elements són igual de complexos per assolir la mitigació i l'adaptació, el tercer conté una

major tensió pel que fa als estàndards de mètriques i de rendició de comptes.

La Llei de canvi climàtic dicta un conjunt d'obligacions executives per millorar la sostenibilitat ambiental del Govern en si, com auditories per als seus edificis, renovació de les seves flotes amb cotxes elèctrics, o obligacions de compra d'electricitat verda. Tot reconeixent el cost econòmic d'algunes d'aquestes mesures i la inèrcia administrativa, la Llei de canvi climàtic dona un impuls més a l'ideal del Govern de convertir-se en un referent de la transició a un món baix en carboni. No obstant això, l'objectiu establert queda per sota la voluntat dels punts generals de la Llei, i per sota del compromís d'algunes altres jurisdiccions. A la província canadenca de la Colúmbia Britànica, la neutralitat de carboni en les operacions del sector públic que es va aconseguir el 2011. Al Regne Unit,⁵ les grans organitzacions públiques estan obligades a comprar drets de CO₂ per cada tona de carboni que emeten, una possible evolu-

5 Sota el règim d'eficiència energètica de Carbon Reduction Commitment.

ció del Programa d'acords voluntaris per la reducció dels gasos que provoquen l'efecte hivernacle a Catalunya. A França, tots els edificis públics tenen un llindar de consum energètic i, allà on és possible, es requereix que generin energia. El Govern català ha d'enfortir el seu programa del sector públic per guanyar crèdit pel seu lideratge en clima, així com per impulsar els sectors econòmics i el desplegament de nova tecnologia. Partint dels requisits de la Llei de canvi climàtic, un primer pas podria ser establir objectius i indicadors quantitatius i terminis clars —si no existeixen—, assegurar els recursos econòmics necessaris i establir un sistema de compliment i sancions.

Finalment, la Llei de canvi climàtic anuncia el final de les subvencions als combustibles fòssils, en línia amb l'acord del G-7 de suprimir els subsidis ineficients el 2025. No obstant això, la Llei no estableix ni una data límit ni responsabilitats. Les subvencions per als combustibles que alimenten la maquinària del sector primari resten exemptes, apel·lant a la manca d'alternatives. Més en general, la Llei de canvi climàtic també demana al Govern que revisi

Els ingressos dels impostos relacionats amb el CO₂ entraran en un nou fons climàtic, amb l'objectiu de finançar projectes d'acció de mitigació i adaptació arreu del territori

la política d'incentius per adaptar-se als nous objectius climàtics. Però amb voluntat política no n'hi haurà prou per determinar l'eficàcia i el ritme de desplegament d'aquesta mesura i, el que és més important, la percepció i acceptació per part dels actors econòmics del sistema. Potser, el proper pas pel Govern seria unir-se als moviments internacionals de desinversió, seguint l'exemple Suècia. La desinversió significa simplement desfer-se d'accions, bons o fons d'inversió que no siguin ètics o siguin moralment ambigus, en aquest context, incompatibles amb l'assoliment de l'objectiu de la Llei de canvi climàtic.

El pas de la Llei a l'acció climàtica presenta molts reptes

La Llei de canvi climàtic proporciona un clar senyal a llarg termini de la transició cap a una societat resilient i neutra en carboni, i proporciona un conjunt sòlid de mesures, principalment normatives i fiscals. També estableix una base de responsabilitat transparent per a la integració i la coordinació de la política climàtica. No obstant això, no es pot garantir l'aplicació efectiva d'aquesta Llei. Un

aspecte especialment crític per a la política climàtica és que l'aplicació de dalt a baix no necessàriament funciona. Perquè per tenir èxit, cal crear les sinergies i compromisos adequats i actuar sobre el terreny. Això és una tasca dura amb responsabilitats actualment poc definides.

Catalunya ha augmentat significativament el coneixement sobre els impactes del canvi climàtic des que es va desenvolupar la primera estratègia d'adaptació el 2012. Tanmateix, tal com afirma l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic,⁶ la màxima autoritat del clima de la Generalitat de Catalunya, el coneixement no s'ha traduït en un augment de la capacitat d'adaptació a pesar de les nombroses mesures que s'han implementat. Pel que fa a la mitigació, Catalunya es troba a 5,9 t CO₂ equivalent per capita,⁷ després d'un important descens del 3% anual durant el període 2005-2015. Avançar més en adaptació i mitigació serà difícil en el sentit que les mesures

aplicades fins ara i el ritme assolit no seran suficients. En aquest context, la paraula «compromís» és clau per permetre que la Llei de canvi climàtic es converteixi en una palanca de canvi.

Per això, les autoritats públiques han d'augmentar els esforços per desencadenar la implicació del sector privat i financer local. Globalment hi ha complicitat creixent del sector privat, des de compromisos a accions i inversions —o desinversions. Algunes empreses catalanes també s'han unit a aquest moviment, principalment en matèria de mitigació, però la majoria de les petites i mitjanes empreses i moltes altres indústries grans fins avui han restat passives. La Llei de canvi climàtic exigeix a empreses amb més de 250 empleats emprendre mesures directes: inventaris d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, avaluació de riscos i plans d'acció per reduir les emissions i vulnerabilitats, si volen optar a qualsevol suport econòmic o acord comercial amb el Govern. Passem de paradigmes voluntaris a pseudoobligatoris. Això potser és insuficient com ho demostra l'experiència alemanya: amb les

⁶ OFICINA CATALANA DEL CANVI CLIMÀTIC, «Seguiment i avaluació de l'ESCACC».

⁷ OFICINA CATALANA DEL CANVI CLIMÀTIC, «1990-2015. Emissions de GEH a Catalunya»

Cal el compromís dels ciutadans per tenir la possibilitat de complir amb els objectius de mitigació i adaptació de la Llei del canvi climàtic

preocupacions emergents pel que fa a l'incompliment de l'objectiu 2020, s'acusa als líders polítics de simpatitzar massa amb els fabricants de cotxes, proporcionant treves fiscals i suport al dièsel.⁸ A més, un element de vital importància per al sector privat, els inversors d'arreu del món van ajustant les seves carteres per fer front al risc del canvi climàtic i aconseguir oportunitats derivades de la transició, amb moviments destacats en els fons de Dinamarca, Nova Zelanda i el Regne Unit.⁹ A Catalunya també caldrà reorientar les inversions per assolir els objectius climàtics, i això supera amb escreix la capacitat d'inversió que contemplen les previsions del fons climàtic.

Cal que en el sector públic nidifiqui un compromís profund de canvi. La Llei de canvi climàtic responsabilitza als diferents departaments que dissenyen i executen polítiques rel-

acionades amb l'agricultura, l'aigua, els residus, l'energia, la indústria i la silvicultura amb la implantació de la política climàtica. També assigna responsabilitats als departaments d'Hisenda, Comerç i Afers Internacionals. Els representants de qualsevol àrea del Govern que no estiguin compromesos amb l'adequació de la seva política al context de lluita contra el canvi climàtic, poden posar en perill els principals objectius de la Llei. Un desenvolupament lent de la normativa i els reglaments necessaris per a posar en pràctica algunes mesures de la Llei de canvi climàtic podrien dificultar que s'assoleixi l'objectiu de mitigació per al període 2020 i, en conseqüència, pot disparar el cost de compliment a partir d'aquell any. És essencial que es retin comptes de manera transparent; afortunadament, arreu del món hi ha molts exemples reeixits com per exemple França, Mèxic, Regne Unit o Suècia.

I el més important, caldrà el compromís dels ciutadans per tenir la possibilitat de complir amb els objectius de mitigació i adaptació. La Llei de canvi climàtic preveu la creació d'un parell d'espais per fer

de pont entre la política climàtica i la societat civil. Abans d'aprovar qüestions importants relatives al clima caldrà consultar la Taula Social que preveu la Llei i que ha d'acollir a representants de diferents sectors i organitzacions ambientals i socials. També caldrà informar-la sistemàticament sobre el progrés dels objectius. El Parlament és l'òrgan designat per aprovar els pressupostos de carboni i on cal retre comptes sobre els objectius de mitigació. Aquests dos espais podrien convertir-se en un embolcall buit de contingut si no hi ha prou mobilització, si no són inclusius i no hi ha accés a la recerca i a una base rigorosa d'evidència. Altres jurisdiccions han iniciat processos participatius de calat amb tot el conjunt d'actors del sistema per tal de crear conjuntament les polítiques i les mesures subjacents, els costos, els riscos i les oportunitats de les diferents rutes cap a la neutralitat de carboni i respostes adaptatives, com per exemple Brasil, França, Sud-àfrica, Valònia o Xile.

La Llei de canvi climàtic és una oportunitat real i val la pena començar-la. Ofereix una base excel·lent per afrontar la transició cap a una

8 EDDY i EWING, «As Europe Sours on Diesel, Germany Fights to Save It».

9 Pel cas danès, veure: JENSEN, «Danish fund to track CO2, may exclude some firms from portfolio»; pel cas britànic, veure: FIXSEN, «UK pension funds allocate £1.1bn to BlackRock renewables fund»; i pel cas neozelandès, veure «NZ Super Fund shifts passive equities to low-carbon».

societat resiliència i baixa en carboni. Presenta diversos desafiaments, tant tècnics com polítics, i posa pressió sobre el sistema actual que haurà de demostrar que pot implementar-la. Des d'una perspectiva climàtica, no hi ha altra opció que avançar en aquesta direcció. ■

■ Bibliografia

EDDY, Melissa i EWING, Jack. «As Europe Sours on Diesel, Germany Fights to Save It» [en línia]. A *New York Times*, de 2 d'agost de 2017. Disponible a: <www.nytimes.com>.

FIXSEN, Rachel. «UK pension funds allocate £1.1bn to BlackRock renewables fund» [en línia]. A *IPE Real Assets*, de 18 de juliol de 2017. Disponible a: <www.realassets.ipe.com>.

JENSEN, Teis. «Danish fund to track CO2, may exclude some firms from portfolio» [en línia]. A *Reuters*, de 26 de juliol de 2017. Disponible a: <www.reuters.com>.

«NZ Super Fund shifts passive equities to low-carbon» [en línia]. A *NZ Super Fund*, de 15 d'agost de 2017. Disponible a: <www.nzsuperfund.co.nz>.

OFICINA CATALANA DEL CANVI CLIMÀTIC. «1990-2015. Emissions de GEH a Catalunya» [en línia]. Generalitat de Catalunya, 2015. Disponible a: <canviclimatic.gencat.cat>.

OFICINA CATALANA DEL CANVI CLIMÀTIC. «Seguiment i avaluació de l'ESCACC» [en línia]. Generalitat de Catalunya, 2017. Disponible a: <canviclimatic.gencat.cat>.